

tekernes fællesopgaver, jfr. § 18, stk. 1, i den gældende lov, og rådighedssummen til løsning af særlige opgaver, jfr. § 18, stk. 2 d, i loven.

Rådighedssummen til løsning af bibliotekernes fællesopgaver er fremkommet ved en reduktion på 2½ pct. af driftstilskuddene til de enkelte biblioteker og udgjorde 2.738.082 kr. for 1971-72. Folkebibliotekernes andel af dette beløb udgjorde efter aftale 80 pct., skolebibliotekernes 20 pct. Den „særlige rådighedssum“ er blevet fastsat på finansloven fra år til år og udgør i 1972-73 198.600 kr.

En væsentlig del af folkebibliotekernes rådighedssum er medgået til driften af Bibliotekstilsynets Systemafdeling, Bibliotekscentralens Bibliografiske Afdeling og Folkebibliotekernes Depotbibliotek. Den fremtidige drift af disse permanente institutioner foreslås sikret i fornødent omfang gennem særlige bevillinger på de årlige finanslove, mens en række andre fællesopgaver tænkes støttet ved tilskud efter lovforslagets § 17, stk. 1, se nedenfor.

Bibliotekstilsynets Systemafdeling er en videreførelse af den rationaliseringsafdeling, som med tilskud af folkebibliotekernes rådighedssum blev oprettet i 1964 for at rådgive bibliotekerne ved gennemførelse af betænkningen „Rationalisering i danske folkebiblioteker“. Afdelingens nuværende arbejdsområde er folkebibliotekernes forretningsgange og arbejdsmetoder samt systemarbejde og elektronisk databehandling. Afdelingen er sekretariat for Folkebibliotekernes Edb-udvalg. I den forløbne periode har folkebibliotekerne gennemført en vidtgående rationalisering med støtte fra Bibliotekstilsynet. Afdelingens opgaver er forlængst anerkendt som et fast led i Bibliotekstilsynets initiativtagende og koordinerende virksomhed, og dens leder er ansat som tjeneestemand i Bibliotekstilsynet. Derimod affholdes alle dens øvrige udgifter endnu af rådighedssummen. Det vil derfor være nødvendigt at forhøje Bibliotekstilsynets nuværende driftsbevilling med et beløb svarende til det hidtidige tilskud, når rådighedssummen bortfalder.

Bibliotekscentralen udskilte i 1969 en Bibliografisk Afdeling, hvis økonomi hviler i sig selv uafhængig af økonomien i Bibliotekscentralens andre afdelinger. Bibliografisk Afdeling omfatter to sektioner: Registrering og Bogvalgsvejledning. Til Sektion Registrering henlagde man bl. a. følgende opgaver: Udarbejdelsen af nationalbiografien (Dansk Bogfortegnelse, Dansk Tidsskrift Index m. v.), som Bibliotekscentralen allerede havde varetaget gennem en lang årrække, samt den internationale standardbognummer-administration og bibliografiske planlægningsopgaver. Sektion Bogvalgsvejledning blev

etableret i 1971-72 og har til opgave at vejlede folkebibliotekerne ved indkøb af udenlandsk litteratur. Bibliografisk Afdeling har indtil nu væsentlig været baseret på tilskud fra folkebibliotekernes og skolebibliotekernes rådighedssum. Opgaver svarende til registreringssektionens er i andre lande typisk henlagt til nationalbiblioteket og må også her i landet løses med statsstøtte. Bogvalgsvejledningen har krævet støtte i etableringsfasen, men må principielt betragtes som en service for de enkelte biblioteker, der efter en kortere overgangsperiode bør hvile økonomisk i sig selv. Det foreslås derfor at opføre en bevilling på de årlige finanslove svarende til den hidtidige støtte af rådighedssummen, herunder også skolebibliotekernes rådighedssum, til Bibliografisk Afdelings registreringssektion, mens den økonomiske støtte til bogvalgsvejledningen kan bortfalde, eventuelt efter en overgangsperiode.

Folkebibliotekernes Depotbibliotek er en selvvejende institution, der har til formål at modtage, og i fornødent omfang opbevare, udlåne og i øvrigt disponere over bøger og andet materiale, der afgives af folkebibliotekernes samlinger. Depotbiblioteket blev oprettet i 1968 som en rationaliseringsforanstaltning og rummer nu ca. 200.000 bind, svarende til en pladsbesparelse i folkebibliotekerne på ca. 5.000 hyldemeter. Der er tale om den sjældnere benyttede litteratur, som bør være samlet i et fælles magasin, hvor få eksemplarer kan dække landets behov. Driftsudgifterne er dækket ved tilskud fra folkebibliotekernes rådighedssum og et mindre tilskud fra De Storkøbenhavnske Folkebibliotekers Samarbejdsudvalg. Der er ikke taget endelig stilling til Depotbibliotekets fremtidige status, men biblioteket har allerede nu fået en sådan betydning, også ved en begyndende aflastning af statens biblioteker i lånesamarbejdet, at dets fortsatte virksomhed må sikres. De hidtidige tilskud foreslås derfor indtil videre afløst af en særlig bevilling til Depotbibliotekets drift på de årlige finanslove.

De øvrige opgaver, som er støttet af de to hidtidige rådighedssummer, foreslås i fremtiden støttet ved tilskud efter forslaget § 17, stk. 1, nr. 1-3. Her tænkes bl. a. på forsøgsvirksomhed, udgivelse af faglige publikationer, udvalgsarbejde, konferencer og andre fællesopgaver. Den bogmæssige forsyning af danske befolkningsgrupper i udlandet agtes videreført, og der bør fortsat være mulighed for at støtte enkelte biblioteker der skal løse eller påtager sig at løse særlige opgaver. Specielt er det vigtigt, at der kan ydes støtte til kommuner, hvor særlige forhold, f. eks. sommerhusområder, medfører ekstraordinær belastning af biblioteket.